

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobce: **M.A.**
státní příslušnost Alžírská demokratická a lidová republika
zastoupený advokátkou Mgr. Evou Foltýnovou
sídlem Školská 694/32, 110 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky**
sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: **N. K.**

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 302315/2021-VO, ze dne 19. března 2021, ve věci neudělení krátkodobého víza

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osobě zúčastněné na řízení se právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Žalobce je státním příslušníkem Alžírské demokratické a lidové republiky a dne 3. 9. 2018 uzavřel manželství s českou občankou (osobou zúčastněnou na řízení). Dne 1. 12. 2020

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

podal žalobce na Velvyslanectví České republiky v Alžíru (dále též „zastupitelský úřad“) žádost o udělení víza jako rodinný příslušník občana EU. Jednalo se již o jeho třetí žádost ve vztahu k České republice a příslušný zastupitelský úřad ji shodně jako v předchozích případech zamítl. Důvodem zamítnutí této žádosti ze dne 1. 12. 2020 byl závěr zastupitelského úřadu, podle kterého se žalobce dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců a podvodného jednání s cílem získat vízum k pobytu na území, a to především tím, že manželství s českou občankou uzavřel za jediným účelem, kterým bylo získání víza pro pobyt v Schengenském prostoru. V odůvodnění rozhodnutí poukázal zastupitelský úřad na to, že žalobce nepředložil obsah vzájemné komunikace s manželkou, nedodal věrohodné potvrzení o svém finančním zázemí, podnikání a registraci osoby samostatně výdělečně činné, a také neposkytl fotografie ze svatby. O slabých vazbách žalobce na zemi původu a na slabé socioekonomické zázemí svědčí také jeho nepodložená ekonomická aktivita v šedé zóně ekonomiky bez přihlášení k systému sociálního pojištění. Dále zastupitelský úřad poukázal na poskytnutí nepravdivých informací týkajících se původní žádosti žalobce o víza do Francie v roce 2017. Zastupitelský úřad připustil, že ze strany manželky žalobce může být vztah považován za upřímný, ale ze strany žalobce se jeví jako ryze účelový. Zastupitelský úřad rovněž zaznamenal nebezpečí výskytu potencionálního kulturního konfliktu z důvodu různorodosti náboženství, a to mezi otcem žalobce a jeho manželkou (tj. osobou zúčastněnou na řízení).

2. V reakci na zamítnutí žádosti podal žalobce žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), ale žalovaný rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku shledal rozhodnutí zastupitelského úřadu v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) a f) zákona o pobytu cizinců. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí předně nelze konstatovat, že by žalobce získal bez problémů právo pobytu sám. Žalobce nikdy necestoval do zemí EU, byť již v roce 2017 žádal o vízum do Francie za účelem návštěvy rodiny nebo přátel, která byla zamítnuta, protože žalobce dostatečně neprokázal finanční zajištění. Žalobce navíc ohledně této žádosti poskytoval rozdílné informace, když před zastupitelským úřadem uvedl, že chtěl jet na šampionát EURO, které přitom proběhlo o rok dříve. Žalovaný dále poukázal na špatnou finanční a sociální situaci žalobce, která jej motivovala uzavřít sňatek s cílem získat pobytové oprávnění v České republice. Ve shodě se zastupitelským úřadem žalovaný vyhodnotil sňatek žalobce s osobou zúčastněnou na řízení jako účelový, což dovodil především z okolností jejich seznámení (žalobce kontaktoval manželku na Facebooku krátce poté, kdy mu byla z důvodu nedostatku finančních prostředků zamítnuta jeho předchozí žádost o vízum do Francie), nedoložení jejich komunikace, okolností prvního setkání (neplánovaně při dovolené manželky v Tunisku), délky jejich vztahu před sňatkem a samotným průběhem svatby (rozdílná tvrzení ohledně žádosti o ruku, nepřítomnost obou rodičů na svatebním obřadu, svědci zajištění v kavárně). Jazyková bariéra nebyla podle žalovaného prokázána, ale ani vyvrácena, navíc žalovaný vyslovil domněnku, že žalobce naschvál smazal konverzaci se svou manželkou. Rozpory shledal žalovaný také ohledně plánování svatby, kdy žalobce tvrdil, že o svatbě začali hovořit v květnu/červnu 2018 a manželka jej požádala o ruku na WhatsAppu, zatímco jeho manželka uvedla, že svatbu začali připravovat od března 2018 a žádost o ruku proběhla v době setkání, kdy proběhla i svatba. Pokud navíc sehnal žalobce svědky v kavárně před sňatkem, lze stěží uvěřit tomu, že svatbu plánovali.

3. Žalobce podal dne 22. 6. 2021 ke Krajskému soudu v Ostravě (prostřednictvím advokátky) žalobu, ve které se domáhal zrušení obou rozhodnutí a uložení povinnosti žalovanému zahájit nové řízení o udělení krátkodobého víza. Za zásadní nedostatek napadeného rozhodnutí považuje žalobce uvádění nových skutečností, ke kterým se nemohl vyjádřit a jakkoliv na ně reagovat. V napadeném rozhodnutí se objevují novoty a argumenty, které se nezakládají na pravdě. K samotným důvodům neudělení víza pak žalobce uvedl, že zamítnutí žádosti o vízum do Francie nemůže být samo o sobě důvodem pro zamítnutí žádosti nové. O vízum do Francie požádal žalobce před více než čtyřmi lety, kdy snil o vycestování do Evropy a jakmile mu to ekonomická situace dovolila, požádal o vízum za účelem krátké dovolené ve Francii. Je sice pravdou, že následně při jednání s českým zastupitelským úřadem ve svojí hlavě spojil se svou láskou k fotbalu a touhou se zúčastnit osobně šampionátu EURO 2016, které probíhalo ve Francii o rok dříve. Žalobce svou chybu uznal a snažil se v rámci řízení vysvětlit, proč chybně uvedl některé skutečnosti. Žalovaný však k tomuto vysvětlení v rámci nového posouzení důvodů neudělení víza vůbec nepřihlédl a pouze zopakoval argumentaci velvyslanectví, které se žádným způsobem nevypořádává s žalobcovou argumentací. Ke své ekonomické situaci žalobce v žalobě uvedl, že podniká se svým bratrem v oblasti oděvů a vzhledem ke zvyklostem upřednostňuje transakce v hotovosti, což automaticky neznamená, že je nemajetným člověkem. I zastupitelský úřad přitom v předchozím rozhodnutí uznal, že se ekonomická situace žalobce zlepšila. Žalobce doložil notářské potvrzení, že disponuje částkou 3 000 € na cestovní náklady, což však žalovaný obrátil proti němu a naprosto nelogicky usoudil, že žalobce těmito penězi nikdy nedisponoval. K argumentu, že se žalobce se svou manželkou seznámili prostřednictvím sociální sítě Facebook žalobce uvedl, že sociální sítě slouží jako běžný prostředek k navazování nových vztahů a nejedná se o nic výjimečného. Neshody ohledně žádosti o ruku považuje žalobce za nové tvrzení v řízení, kdy tento nesoulad nebyl nikdy dříve namítán a žalobce se tak k dané otázce a údajnému nesouladu ohledně žádosti o ruku nemohl vyjádřit. Uvádění novot v rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení víza činí podle žalobce napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Za účelové pak považuje žalobce tvrzení žalovaného o konfliktu mezi jeho manželkou a otcem s tím, že k tomuto konfliktu nikdy nedošlo. Důvodem absence rodičů na svatbě byly jejich neplatné pasy, což žalovaný opět přehlíží a vzniklou situaci si upravuje tak, aby zapadla do jejího narativu o účelově uzavřeném manželství. Žalobce se dále v žalobě vyjádřil ke vzájemné komunikaci s manželkou a zdůraznil, že nemohl být doložen záznam z komunikace z důvodu výměny mobilních telefonů, kdy při novém nainstalování aplikace Whatsapp se neukáže stará konverzace, a rovněž ze změny Facebookových účtů. Toto tvrzení je v napadeném rozhodnutí podle žalobce opět zcela ignorováno a žalovaná jej překlápila v domněnku o účelovém smazání konverzace. K rozporům ve výpovědích uvedeným v napadeném rozhodnutí žalobce uvedl, že mezi jednotlivými pohovory byly i několika měsíční prostoje, a některé okolnosti, na které byl žalobce dotazován, se mohly měnit. Při posuzování odpovědí na kladené otázky nebylo žalovanou vzato do úvahy, že při každém pohovoru dochází k jiné formulaci otázky, tj. otázky nejsou identické, proto se i odpovědi mohou mírně lišit s ohledem na to, na co přesně otázka cílí. Značnou roli hraje také překlad otázek a odpovědí, kdy chtě nechtě dochází k významovému posunutí sdělení. Žalovaný by dále měla vzít na vědomí, že žadatelé jsou jen lidé a mohou být z pohovoru nervózní, což má další vliv na formu sdělení. V této souvislosti žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2013 sp. zn. 7 A 55/2011,

podle kterého ani rozpory, resp. vzájemně se vylučující tvrzení v otázce iniciátora sňatku, nelze považovat za natolik zásadní, aby z nich bylo možno dovodit účelovost manželství a na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 228/2015-40, podle kterého manželství nelze považovat za účelové jen proto, že o sobě manželé neznají veškeré intimní detaily. Napadené rozhodnutí považuje žalobce za neobjektivní a žalovaný se jednostranně zaměřil na hodnocení skutkových zjištění, které jsou žalobci k tíži, aniž by zhodnotil veškeré okolnosti ve vzájemném kontextu. Na závěr žalobce s odkazem na legislativu EU a judikaturu SDEU zdůraznil, že rodinní příslušníci občanů EU mají právní nárok na vstup na území členského státu a také právo na obdržení vstupního víza s tím, že při rozhodování správního orgánu o udělení krátkodobého víza rodinnému příslušníkovi občana EU (ČR) není možné uplatňovat správní uvážení.

4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Napadené rozhodnutí považuje za řádně a věcně odůvodněno, má oporu ve vízovém spise, vychází z něj a nelze jej označit za nepřezkoumatelné a nezákonné. Žalovaný neuvádí žádné nové skutečnosti, ale pouze to, co vyplynulo při šetření zastupitelského úřadu. Žalovaný zároveň zdůraznil, že se jedná o řízení, na které se nepoužije část druhá a třetí správního řádu. Žalobce podle žalovaného naplnil většinu z indikativních kritérií a žalovaný posoudil jeho žádost souhrnně, přičemž dospěl k závěru, že žalobce uzavřel manželství účelově. Žalovaný rovněž poukázal na to, že na rozdíl od předchozí žádosti žalobce přes výzvu nedoložil potvrzení, že disponuje částkou 3 000 €. Účelovosti sňatku svědčí podle žalovaného také nekonvenční sňatek. Žalovaný zdůraznil, že při soudním přezkumu nelze uvádět a provádět nové skutečnosti a důkazy, což platí také pro výsledek manželky žalobce.
5. Manželka žalobce na výzvu soudu sdělila, že bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Ve svém písemném vyjádření uvedla, že si žalobce vzala z lásky a jediné, co jim chybí, je každodenní osobní přítomnost toho druhého. S manželem jsou v každodenním kontaktu přes internet a sdělují si běžné i mimořádné události v jejich životě. Jako osoba pocházející z věřící rodiny považovala za správné nabídnout příteli sňatek, aby mohli žít plnohodnotný manželský život. Dále vysvětlila důvody nepřítomnosti rodičů na svatebním obřadě, které byly způsobeny virózou její matky.
6. Krajský soud po ověření splnění procesních podmínek řízení přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002, soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Ze správního spisu se podává, že žalobce podal žádost o „Schengenské vízum“ v Alžíru dne 1. 12. 2020 a uvedl v ní, že je rodinným příslušníkem občana EU. Při pohovoru z téhož dne žalobce uvedl, že chce odjet 20. 1. 2021 a vrátit se 10. 2. 2021. S manželkou se neviděli od prosince 2019, kdy spolu byli naposledy v Monastiru v Tunisku, hovoří spolu na Instagramu, Whatsappu a Facebooku, komunikují anglicky a arabsky. K okolnostem seznámení žalobce uvedl, že se do sebe zamilovali po dvou měsících v roce 2017, city k sobě začali mít ještě před setkáním na Djerbě. Asi po roce známosti mu v květnu nebo červnu 2018 manželka nabídla, že se mohou vzít, jestliže bude chtít. Vzali se dne 3. 9. 2018 v Tunisku, jeho rodiče nebyli na svatbě, protože neměli pasy, se svatbou však souhlasili.

Žalobce se rovněž vyjádřil k rozporům ohledně své původní žádosti o vízum do Francie z roku 2017 (součástí spisu je záznam z pohovoru se žalobcem ze dne 13. 2. 2020 v rámci řízení o jeho předchozí žádosti, kdy tvrdil, že žádal o vízum do Francie v roce 2016, chtěl na turistiku a do Paříže na EURO 2016 na 7 dnů, na finále Portugalsko - Francie, zatímco podle zjištění správního orgánu žádal žalobce o vízum do Francie až v roce 2017), ke kterým uvedl, že chtěl jet na turistiku a na fotbal, nepamatoval si všechny okolnosti, neví, na jaký zápas chtěl jet, miluje fotbal, hraje ho. Žalobce následně doložil mimo jiné výpisy z účtů, 25 fotografií (žalobce s manželkou, jejím otcem a několik fotografií rukou s prsteny) a printscreen z obrazovky telefonu se zobrazeným Facebookovým profilem manželky s poznámkou, že konverzaci nejsou schopni dodat, protože je na starém Facebookovém účtu, kde se bohužel nedostane, jsou schopni dodat konverzaci od 12. 9. 2018. Dne 1. 12. 2020 byla u českého policejního orgánu vyslechnuta manželka žalobce, která mimo jiné uvedla, že očekává příjezd žalobce dne 20. 1. 2021, žalobce má v plánu vrátit se do Alžírsku, chtějí se vidět a v budoucnu by chtěli spolu žít jako rodina. Komunikují sporu anglicko-arabsky. K okolnostem seznámení uvedla, že jí žalobce v červnu nebo červenci 2017 poslal žádost o přátelství na Facebooku, začali si psát, v říjnu téhož roku se sešli na Džerbě, kde spolu strávili týden, po odjezdu začala cítit, že jí chybí, proto se v prosinci 2017 opětovně setkali v Tunisku. Svatbu navrhla ona, začali o ní hovořit na dovolené v Sousse v březnu 2018 a konala se 3. 9. 2018 v Tunisu. Na obřadu byli oba manželé, dva svědci a oddávající. Svědky sehnal žalobce před obřadem, a to z důvodu nevolnosti matky, která měla svědčit, ale zůstala na hotelu spolu s otcem. K zaměstnání žalobce uvedla, že hned po skončení školy nastoupil v obchodě svého bratra, nemá stálý plat a peníze dostává podle toho, jak je potřebuje a co mu firma může poskytnout. Následně bylo o žádosti žalobce rozhodnuto, jak shora uvedeno.

8. Krajský soud doplnil dokazování výsledkem rodičů manželky žalobce a čestnými prohlášeními rodičů obou manželů. Z výpovědi J. K. (*otce osoby zúčastněné na řízení*) krajský soud zjistil, že se jeho dcera s budoucím manželem seznámila přes Facebook, párkrát jela za ním do Tuniska, kde se s ním setkala. Poté navrhla, že by si ho chtěla vzít a ať se na něj jedou podívat. Jeli na svatbu, ale ještě předtím chtěl manžela vidět. Na obřad nedorazili, protože manželka onemocněla z jídla a zůstal s ní na hotelu. Dcera mu řekla, že plánují soužití v České republice, snažila se zajistit žalobci práci a bydlení. Buď by bydleli u nich v rodinném domě anebo v Praze. Svědek se ke sňatku staví kladně, jiné náboženství mu nevádí, bere to stejně, jako kdyby byl ateistou. Z výpovědi I. K. (*matky osoby zúčastněné na řízení*) krajský soud nad rámec výpovědi jejího manžela zjistil, že všichni jeli na svatbu do Tuniska, těšili se, ale potom dostala v Tunisu nějakou virózu a musela zůstat na hotelu. Žalobce se o ni staral, zajistil jí léky, ale byla tak slabá, že musela 2 až 3 dny zůstat na hotelu. Osoby, které svědčily na svatbě, nezná, původně měli asi svědčit oni (tj. rodiče osoby zúčastněné na řízení). Svědkyně nebyla schopna přesně uvést, čím nápad byla svatba a kde padlo rozhodnutí se vzít. Měli se rádi, navštěvovali se a v rodině to tak chodí, že spolu budoucí manželé nechodí příliš dlouho. Také s manželem spolu chodili rok a půl před sňatkem, to samé měl jejich syn. Žalobce s manželkou se domlouvali, že spolu budou žít v České republice, původně se bavili o tom, že budou žít u nich, protože mají velký dům. Dcera hovoří se žalobcem arabsky, umí také anglicky, svědkyně si však není jistá, jestli žalobce hovoří anglicky. Oba rodiče ve svých čestných prohlášeních uvedli, že manželství bylo uzavřeno čistě z lásky a nikoliv účelově, rodiče nevnímají jako překážku rozdílnost kultur ani náboženství, ví, že spolu plánují budoucnost a jsou připraveni jim

poskytnout plnou podporu a pomoc. Stejně tak rodiče žalobce ve svých čestných prohlášeních ze dne 30. 8. 2021 shodně uvedli, že manželství jejich syna a snachy podporují, nevnímají jako překážku rozdílnost kultur ani náboženství, jsou přesvědčeni o pravosti jejich citů. Ví, že spolu plánují budoucnost a jako rodina jsou oběma připraveni poskytnout plnou podporu a pomoc.

9. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza žalobci z důvodů podle § 20 odst. 5 písm. e) a f) zákona o pobytu cizinců, tj. z důvodu účelově uzavřeného sňatku a podvodného jednání s cílem získat vízum.

10. Krajský soud se předně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, protože pouze přezkoumatelné správní rozhodnutí je způsobilé být předmětem soudního přezkumu. K této námitce je nutno předeslat, že na postup při rozhodování o žádosti o krátkodobé vízum se podle § 20 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 168 odst. 1 téhož zákona nevztahují ustanovení části druhé a třetí správního řádu, což platí také pro § 68 odst. 3 správního řádu, který upravuje náležitosti odůvodnění správního rozhodnutí. To však nic nemění na tom, že rozhodnutí o žádosti o udělení krátkodobého víza, resp. rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, musí obsahovat dostatečně konkrétní právní i skutkové důvody, pro které správní orgán žadateli vízum neudělil, a to alespoň v takovém rozsahu a kvalitě, aby jej mohly správní soudy přezkoumat (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2015 č. j. 5 Azs 89/2015-30). Podle závěru krajského soudu splňuje uvedené požadavky jak napadené rozhodnutí, tak i prvostupňové. Oba správní orgány vylicily konkrétní skutkové okolnosti, o něž svá rozhodnutí opřely, uvedly úvahy, kterými se řídily při posouzení věci, a popsaly závěry, ke kterým na základě těchto úvah dospěly. Skutečnost, že žalobce s těmito závěry nesouhlasí, ještě nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nezpůsobuje ani údajné uvádění nových skutečností. Není povinností správního orgánu předem zpřístupnit účastníkovi veškeré své úvahy a předběžné závěry, aby na ně mohl ještě před vydáním rozhodnutí reagovat, stejně tak nelze zásadu dvojinstančnosti správního řízení vnímat tak, že by správní orgán rozhodující o opravném prostředku (jehož zvláštním druhem žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza svou povahou je) mohl pouze posuzovat a opakovat závěry uvedené správním orgánem prvního stupně. Podstatné je, zda závěry žalovaného mají oporu ve spise a jsou s ním v souladu, což je právě předmětem soudního přezkumu.

11. Žalovanému však lze vytknout vedení správního spisu, resp. způsob jeho předkládání krajskému soudu. Podle již zmíněného § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se na přezkoumávané správní řízení sice nepoužije § 17 správního řádu upravující zákonná pravidla vedení správních spisů, ale je logické, že i bez výslovné právní úpravy je povinností příslušných správních orgánů vést v řízení o udělení víza uceleně a přehledně veškerá písemná vyhotovení rozhodnutí, podání účastníků ve věci, protokoly, záznamy a další relevantní písemnosti způsobem, umožňujícím zachytit materiální stopu průběhu řízení. V takovém stavu je žalovaný správní orgán povinen předložit „spis“ správnímu soudu. Žalovaný předložil krajskému soudu „spis“, ve kterém chyběly některé dokumenty (zejména dokumenty předložené žalobcem, ze kterých navíc žalovaný vycházel v napadeném rozhodnutí), které byly soudu doloženy až dodatečně. Tato vada však nemá podle závěru Krajského soudu vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud

dodává, že soudní přezkum správních rozhodnutí probíhá na základě včas uplatněných žalobních bodů, což platí i pro případné procesní vady řízení, včetně případných vad při vedení spisu. Jinak řečeno, případné nedostatky správního spisu mohou být důvodem pro zrušení rozhodnutí pouze tehdy, pokud brání soudnímu přezkumu rozhodnutí v mezích včas a řádně uplatněných žalobních bodů a mají negativní vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

12. Pokud jde o věc samou, tak stěžejním důvodem pro zamítnutí žádosti žalobce jako rodinného příslušníka občana Evropské unie o vízum byl závěr žalovaného o účelovosti jeho sňatku s českou občankou, o který žalobce statut rodinného příslušníka občana Evropské unie opírá. Samotný zákon o pobytu cizinců ani legislativa Evropské unie manželství uzavřené účelově nedefinují, ale správní soudy se touto problematikou již ve své rozhodovací praxi opakovaně zabývaly. Za účelové sňatky se zpravidla považují takové, které jsou uzavřeny výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu na území členského státu EU, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok. Konkrétně se souborem skutečností, které vyvracejí nebo naopak indikují úmysl účelového uzavření manželství (tzv. indikativní kritéria) zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 7. 6. 2018 č. j. 9 Azs 410/2017 - 96, ve kterém formuloval a odůvodnil závěr, podle kterého lze v obecné rovině za indikativní faktory, které svědčí tomu, že žadatel o vízum neuzavřel manželství pouze za účelem obejití právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců označit např. to, že manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám, nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU předtím, pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu, pár měl společné bydliště (domácnost) po dlouhou dobu, pár přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností (hypotéka na bydlení atd.), manželství trvá dlouhou dobu. Naopak za podstatné faktory, které jsou-li dány, mohou naopak vést k závěru o účelovém manželství, lze označit např. to, že není udržováno manželské soužití, chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství, manželé se neshodnou při informacích o průběhu seznámení nebo nehovoří společným jazykem.
13. Dále je třeba zdůraznit, že zmíněná indikativní kritéria posuzují především správní orgány, tj. příslušný zastupitelský úřad a žalovaný. Samotné správní rozhodnutí podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického uvažování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (to vše samozřejmě až na výjimky na podkladě řádně uplatněných žalobních bodů). Naopak není úkolem správního soudu nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit jeho správní uvážení vlastním.
14. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí správně poukázal na to, že žalobce nikdy legálně nepobýval v členském státě EU a jeho předchozí žádost o vízum do Francie byla zamítnuta (uvedené závěry žalovaného nebyly v žalobě zpochybněny), z čehož logicky dovedl, že pokud by žalobce nemohl benefitovat ze statusu rodinného příslušníka, podmínky pro udělení krátkodobého víza by nesplnil.
15. K dalším významným indiciím nasvědčujícím účelovosti sňatku patří okolnosti seznámení obou manželů a předcházející jejich sňatku. Žalobce kontaktoval manželku

bezprostředně poté, kdy mu byla zamítnuta žádost o vízum do Francie, pár ani nebyl před sňatkem v dlouhodobém vztahu (max. 16 měsíců), nevedl společnou domácnost (před sňatkem ani po něm) a manželé se před sňatkem viděli pouze třikrát. Významné pochybnosti vzbuzují také rozpory ve výpovědích žalobce ohledně jeho původní žádosti o vízum do Francie, kdy žalobce nevysvětlil přesvědčivě, proč nejprve uváděl, že do Francie chtěl cestovat kromě turistiky také na fotbal (EURO 2016). Pokud je žalobce skutečně takovým fotbalovým fanouškem, za jakého se prezentoval také v soudním řízení (viz např. doklad o registraci k Mistrovství světa v Kataru 2022), tak lze sotva uvěřit tomu, že by si nepamatoval, do jaké fáze dospěl jeho zájem navštívit fotbalové Mistrovství Evropy ve Francii. Chybějící doklad o komunikaci z doby před svatbou je samozřejmě vysvětlitelný, ale tím, že manželé nemají k dispozici záznam z jejich vzájemné komunikace z doby uzavření manželství, připravili se tím o možnost pochybnosti žalovaného rozptýlit nebo vyvrátit.

16. Lze připustit, že některé skutečnosti uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejsou samy o sobě důkazem o účelovosti sňatku (rozdílné výpovědi ohledně žádosti o ruku, které lze považovat za marginální a nevýznamné), některé byly zase vysvětleny v průběhu soudního řízení (nepřítomnost rodičů manželky na svatbě). Krajský soud považuje za prokázané, že rodiče manželky v době svatby byli v Tunisku v blízkosti místa, kde se svatba konala a že na obřadě nebyli z důvodu zdravotních potíží matky manželky. Stejně tak z průběhu svatebního obřadu, konkrétně ze zajištění svědků žalobcem v kavárně před obřadem, nelze podle přesvědčení krajského soudu jednoznačně dovozovat účelovost sňatku, na druhou stranu takový průběh svatby ani nepřispívá k závěru, že by se jednalo o řádně plánový a připravený sňatek. Obecně lze říci, že v řízení nevyšly najevo skutečnosti, které zpravidla nasvědčují tomu, že se o účelový sňatek nejedná. Je pravdou, že manželství účastníků trvalo v době rozhodování žalovaného již více než 3 roky, ale za celou dobu nedošlo k takovému vývoji, který by svědčil o tom, že by manželství začalo plnit svou společenskou funkci. Manželé spolu nežijí, nepřijali žádný dlouhodobý právní či finanční závazek, nehopodaří společně (oba ve svých výpovědích shodně uvedli, že si navzájem neposílají peníze). Nelze přitom argumentovat pouze tím, že manželům nebylo umožněno společné soužití. Ze spisu se nepodává, že by se manželé pokusili alespoň v omezené míře realizovat možnost společného soužití na území Alžírsko či jiného třetího státu.
17. Krajský soud uzavírá, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl dostatek skutečností, které sice jednotlivě nemusejí vést k závěru o účelovosti sňatku, avšak ve svém souhrnu tvoří soubor vzájemně se doplňujících a na sebe navazujících okolností, na jejichž základě konečný úsudek žalovaného o účelovosti sňatku ob stojí. Krajský soud dokonce připouští ve shodě se zastupitelským úřadem, že tato účelovost nemusí být na straně manželky žalobce, ale s ohledem na skutečnosti popsané především v bodech 14 a 15 ji lze shledat na straně žalobce. Z hlediska posouzení účelovosti manželství přitom není podstatná motivace české manželky k uzavření sňatku, ale postačuje, že účelově jedná ten z manželů, který uzavřením sňatku získává postavení rodinného příslušníka občana EU.
18. Z výše uvedených důvodů krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

19. Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s.; žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovaný přiznání náhrady nákladů řízení nepožadoval.
20. Stejně tak nejsou splněny podmínky podle § 60 odst. 5 s. ř. s. pro to, aby krajský soud přiznal osobě zúčastněné na řízení vůči některému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, resp. aby jí takovou povinnost uložil. Krajský soud osobě zúčastněné na řízení neuložil plnění jakýchkoliv povinností, pouze jí umožnil v řízení uplatňovat svá práva.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 30. května 2022

JUDr. Martin Láníček
samosoudce